

at dette er en Løsning, der bringer betydelig mere Lighed og Retfærdighed, og som ogsaa vil give Byerne betydelig større Repræsentation end den nuværende. Konseilspræsidenten og hans Parti kunne ikke klage over, at de ikke have fundet Støtte i denne Sag. De have faaet en Støtte fra vor Side, fra andre Partiers Side, fra Købstadbeholdningen, fra Hovedstadsbeholdningen og dens Kommunalbestyrelse, som langt maa overgaa deres Forventninger.

Men der var en tredje Vanskelighed, foruden de to, som jeg har omtalt. Jeg lagde stor Vægt i Fjor paa denne Vanskelighed og var medvirkende til, at vi fra vor Side ikke havde stort Haab om, at Grundlovsændringens Vej var farbar. Den var ogsaa en Grund til, at vi hævdede Grundlovsopfyldelsens Vej som den simpleste, hurtigste og til enhver Tid farbare. Denne tredje Vanskelighed var Spørgsmaalet om Midlerne til denne Grundlovsændrings Gennemførelse. Der rejste sig nemlig det Spørgsmaal, som en Grundlovsændring forudsætter, nemlig Rigsdagens Opløsning, der rejste sig det store Spørgsmaal om hele Landstingets Opløsning, de kongevalgtes Opløsning, der rejste sig et stort Forfatningsspørgsmaal, som der har staaet Strid om siden Vedtagelsen af den reviderede Grundlov. Det vare vi fra vor Side mindst af alle blinde for, og derfor var ogsaa det første, jeg gjorde, da jeg havde den Ære at være Socialdemokratiets Ordfører i Fjor under denne Sags Behandling, at forespørge Konseilspræsidenten, hvorledes han stillede sig til Landstingets Opløsning og Spørgsmaalet om de kongevalgtes Opløselighed. Thi jeg og enhver anden kunde jo se, at her laa en stor Sten i Vejen for Grundlovsændringen, og hvis Konseilspræsidenten ikke kunde eller vilde give Svar paa dette Spørgsmaal, var det højst tvivlsomt, om denne Vej var farbar. Konseilspræsidenten vilde ikke give Svar derpaa, han henholdt sig til, at denne Sag maatte finde sin Afgørelse i Statsraadet. Jeg fremsatte min Kritik deraf. Den højtærede Konseilspræsident svarede, at det klarede sig nok. Han udtalte sig med en mærkelig Lethed, jeg kan næsten sige Letsindighed, om denne Sag, det hele var saa let og klart, det skulde nok føje sig. Kom vi blot ud over den Vanskelighed, som laa i, at Partiernes kunde drage andre Grundlovsparagraffer frem, vilde det hele gaa omtrent af sig selv. Nu viser det sig, at vore Bekymringer vare berettigede, vor Frygt var begrundet. Den højtærede Konseilspræsidents

lette Maade at tage denne Sag paa havde ikke Rod i den politiske Virkelighed her i Landet.

Det samme Spørgsmaal, jeg rejste den Gang, er blevet rejst fra anden Side, jeg maa vel sige fra mere politisk betydende Side, ja fra den egentlig betydende og afgørende Magt i dansk Politik for Tiden, nemlig fra den frikonservative Gruppe oppe i Landstinget, den Gruppe, der har det i sin Magt at afgøre, hvad der skal blive Lov, og hvad der ikke skal blive Lov her i Landet, hvad der skal fremmes, og hvad der skal holdes tilbage. Fra denne Gruppens Side blev dette Spørgsmaal rejst. Men den højtærede Konseilspræsident turde, kunde eller vilde ikke svare derpaa, og dermed er Sagen strandet. Det er ganske vist en mærkelig Stilling, de frikonservative indtage i denne Sag, de ere enige med Folketinget om Sagens Realitet, men de ville have Sikkerhed for, at der ikke anvendes et forfatningsmæssigt Middel, som er en naturlig Følge af Lovens Vedtagelse, men som de ikke sympatisere med. Faa de ikke Klarhed derover, eller faa de en Besked, som ikke stemmer med deres Interesse, ville de lade Sagen ligge, skønt de billige dens Indhold. Jeg tror, det er første Gang, et politisk Parti har indtaget en saadan Stilling, og jeg tror derfor, at det ikke er nogen Skade til overfor Befolkningen, at dette er blevet klart. Endnu staa den højtærede Konseilspræsident — jeg maa maaske sige som Oksen foran Bjerget, uden Sammenligning naturligvis — og kan ikke komme af Stedet. Den Vanskelighed, som han i Fjor neppe agtede for en lille bitte Sten, en lille bitte Skærve, er vokset op til et stort Bjerg, der spærrer den Vej, som han var sikker paa at kunne gaa.

Vi staa altsaa nu, hvor vi stode i Fjor, Sagen er strandet, ingen kan være i Tvivl om, at den ikke kommer af Stedet i Aar. Det gunstige Tidspunkt nu foran Folketingsvalgene og foran Fornyelsen af Halvdelen af Landstinget er forspildt, et Aar er gaaet, og Tiden er spildt, den Tid, som kunde have været anvendt paa den Maade, vi Socialdemokrater foresloge, nemlig til Udarbejdelse af en grundlovmæssig Valglov, saaledes at vi allerede nu ved de forestaaende Folketingsvalg kunde være gaaede til Valg paa en grundlovmæssig Valglov, saaledes at vi kunde have faaet som Resultat af den nye Valg et Flertal og et Mindretal, en politisk Stilling her i Tinget, der virkelig svarer til Forholdene ude i Landet. Det kunde være sket i dette